

מסכת מועד קטן דף יד.

• **משנה (דף יג-יד).**

ואלו מגלחין במועד	ואלו מכבסין במועד
הבא ממדינת הים	
ומבית השביה	
והיוצא מבית האסורין	
והמנודה שהתירו לו חכמים	
וכן מי שנשאל לחכם והותר	
ונזיר טמא כשעלה מטומאתו ומגלח ושוב משמר נזרו	מטפחות ידים, שמגבין בה את הידים בשעת אכילה
ומצורע שעלה מטומאתו לטהרתו	מטפחות ספרים
	מטפחות הספג, שמגבין בה פניו ידיו ורגליו, או כשיצא מבית המרחץ
	זבין זבות נדות יולדות וכל העולין מטומאה לטהרה
ושאר כל אדם אסורין	

• **קושיית הגמ'** - מאי טעמא שאר כל אדם אסורין?

• **תירוץ** - כמו דתנן באנשי משמר ואנשי מעמד שאסורין לספר ולכבס (ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת) כדי שלא יכנסו למשמרתן כשהן מנוולין, הכא נמי אסור לספר ולכבס בחוה"מ, כדי שלא יכנסו לרגל כשהן מנוולין.

• **בעי רבי זירא** אבדה לו אבדה ערב הרגל, כיון דאניס, מותר, או דילמא כיון דלא מוכחא מילתא, דלא ידעי כולי עלמא דאנוס היה, ויאמרו כ"ע אסורין לגלח וזה מותר (וילמדו היתר ממנו), אין להתיר ואסור?

• **אביי** - אסור, כיון שלא מגליא לכ"ע אונסיה, יאמרו כ"ע אסורין וזה מותר, (ואתי לידי היתר לכ"ע), וכמו שמצינו בבייתוס שהיה יכול לסרוק חלותיו בלי שהות לפי שהיה לו דפוס, ואין חשש לאיסור חמץ, ואעפ"כ אסור משום שיאמרו כל הסריקין אסורין, סריקי בייתוס מותרין, (ואתי לידי היתר לכ"ע).

• ואע"פ שאמר **רב אסי אמר ר' יוחנן** כל מי שאין לו אלא חלוק אחד, מותר לכבסו בחוה"מ, ולא אמרינן שיאמרו כל הסריקין אסורין סריקי בית מותרין, משום דאמר **מר בר רב אשי** דשאני חלוק אחד, שניכר לכל שאין לו אלא חלוק אחד, שאיזורו מוכיח עליו, ולכן מותר.

• **רב אשי מתני**, בעי ר' זירא אומן שאבדה לו אבידה ערב הרגל מהו, כיון דאומן הוא, כגון ספר שהכל באין אצלו בערב הרגל ורואין שאבדה לו אבדה ואנוס הוא ואינו יכול לספר עצמו, מוכחא מילתא ומותרת, או דילמא כיון דלא מוכחא מילתא כי הנך אונסין דמתניתין דמידע לכול, אסור? ונשאר הגמרא בתיקו.

גמרא	בעי ר' זירא	
אביי - אסור	אבדה לו אבידה ערב הרגל, האם מותר לגלח במועד?	לישנא קמא
תיקו	אומן שאבדה לו אבידה ברגל, האם מותר לגלח במועד?	רב אשי מתני

מסכת מועד קטן דף יד.

- **מתניתין** דתני הבא ממדינת הים מגלחין במועד **דלא כר' יהודה** דתניא ר' יהודה אומר הבא ממדינת הים לא יגלח מפני שיצא שלא ברשות, דהואיל ולא יצא ברשות אחרים אלא ברצון עצמו, לאו אנוס הוא.

ר' יהודה	חכמים	רבא
אסור		לשוט בעולם ולראותו (טיול)
מותר		למזונות שאין לו מזונות ואנוס הוא
כמו לשוט, ואסור	כמו מזונות, ומותר	להרויחא שיש לו נכסים הרבה ויוצא כדי להרויח יותר

- **מיתבי** אמר רבי נראין דברי ר' יהודה כשיצא **שלא ברשות**, ודברי חכמים כשיצא **ברשות**.

מאי **שלא ברשות**? אילימא לשוט, והאמרת לדברי הכל אסור?

[ואלא למזונות, והאמרת לדברי הכל מותר?]

אלא פשיטא להרויחא, ואמר שנראין דברי ר' יהודה שאסור.

מאי **ברשות**? אילימא למזונות, הא אמרת לדברי הכל מותר?

ואלא להרויחא, ואמר שנראין דברי חכמים שמותר,

והלא ברישא אמר להרויחא אסור, ואלא מאי שלא כרבא, ונחלקו בכל המקרים?

- **תירוץ הגמ'** - באמת לא נתכוון רבי להכריע בלשוט ובמזונות, אלא שבא לבאר מחלוקתם, וכדרבא, ואמר רבי בשלא ברשות (לשוט) אסור כר' יהודה, שאפילו החכמים לא התירו אלא ברויחא, אבל לשוט לכ"ע אסור, וברשות (מזונות) מותר כחכמים שאפילו ר' יהודה אינו אוסר אלא ברויחא, אבל למזונות לכ"ע מותר.

מסכת מועד קטן דף יד

- **שמואל** - קטן הנולד במועד, מותר לגלח במועד, שאין לך בית האסורין גדול מזה.
  - **דיוק** - אם נולד במועד, מותר לגלח במועד, אבל אם נולד לפני המועד, אסור לגלח במועד.
  - **מתיב ר' פנחס** - "כל אלו שאמרו מותר לגלח במועד, מותר לגלח בימי אבלו", ויש לדייק הא אסור לגלח במועד, אסור לגלח בימי אבלו, ואי אמרת שקטן שנולד לפני המועד אסור לגלח במועד, א"כ אסור נמי בימי אבלו, ולפי זה יהא אבלות נוהגת בקטן שמת אחד מקרוביו לאחר שנולד, וקשה דתניא "מקרעין לקטן מפני עגמת נפש" של הרואים, אבל אין אבלות לקטן עצמו? ואלא מאי שלא כשמואל שאפילו נולד לפני המועד, מותר לגלח במועד.
  - **רב אשי** - אין לדייק הא אסור לגלח במועד, אסור לגלח בימי אבלו, אלא דייק הכי: אם מותר לגלח במועד, מותר לגלח בימי אבלו, ואם אסור לגלח במועד, אינו ודאי אסור לגלח בימי אבלו, אלא יש מהם אסור, ויש מהם מותר, וקטן יהא מותר שאין בו אבלות אע"פ שאסור במועד כשנולד לפני המועד.
- ~~~~~
- **אמימר ואי תימא רב שישא בריה בריה דרב אידי מתני הכי:**
  - **שמואל** - קטן מותר לגלחו במועד, לא שנא נולד במועד, ולא שנא נולד מעיקרא.
  - **ר' פנחס** - **אף אנן נמי תנינא** "כל אלו שאמרו מותר לגלח במועד, מותר לגלח בימי אבלו", ויש לדייק ..... , ואלא מאי כשמואל שאפילו נולד לפני המועד, מותר לגלח במועד.
  - **רב אשי** - **אינו ראיה**, שאין לדייק הא אסור לגלח במועד אסור לגלח בימי אבלו, אלא דייק הכי....., וא"כ י"ל אפילו שלא כשמואל ואם נולד קודם המועד אסור לגלח במועד, ואפילו הכי מותר בימי אבלו.

שמואל	לישנא קמא	אמימר ואי תימא רב שישא בריה דרב אידי
נולד במועד, ... לגלח במועד	מותר	מותר
נולד לפני המועד, ... לגלח במועד	אסור	מותר

מסכת מועד קטן דף יד:

• למסקנת הגמרא:

✗	אבל ינהוג אבלותו ברגל?
✓	מנודה ינהוג נידויו ברגל?
✓	מצורע ינהיג צרעתו ברגל?

• **אבל אינו נוהג אבילותו ברגל**, שנאמר ושמחת בחגך,

אי אבילות דמעיקרא הוא, אתי עשה דרבים (ושמחת) ודחי עשה דיחיד (אבל),
ואי אבילות דהשתא הוא, לא אתי עשה דיחיד (אבל) ודחי עשה דרבים (ושמחת).

• **מנודה מהו שינהוג נידויו ברגל?**

רב יוסף - ת"ש דנין דיני נפשות ודיני מכות ודיני ממונות, ואי לא ציית דינא, משמתינן ליה.

וע"כ **שנוהג נידויו ברגל**, דאי לא נוהג נידויו ברגל, האיך עושין נידויו לכתחילה ברגל?

אביי - ודילמא אה"נ **אינו נוהג ברגל**, וזה שאמר משמתינן ליה, היינו לאחר הרגל, וזה שדנין..., היינו לעיוניה בדיניה, אבל הגמר דין יהא לאחר הרגל, דאי לא תימא הכי, האיך דנין דיני נפשות במועד, הא קא ממנעי משמחת יו"ט דאמר ר"ע שאין לאכול ביום שהרגו את הנפש דכתיב "לא תאכלו על הדם", ואלא מאי בדיני נפשות הגמר דין לאחר המועד, וה"ה בדיני ממונות הגמר דין יהא לאחר הרגל.

רב יוסף - ודאי הגמר דין במועד, שאין מענין את הדין, אלא שבבקר מעיינין בדין ואח"כ הולכים לביתם לאכול, וחוזרין בערב וגומרים את הדין והורגים אותו, ובזה לא ממנעי שמחת יו"ט, וא"כ שפיר יש ראיה **שנוהג נידויו ברגל**, כיון דאם משמתינן בתחילה ברגל כ"ש שנוהג נידויו שנעשה לפני הרגל ברגל.

אביי - ת"ש (משנתינו) "ומנודה שהתירו לו חכמים", וא"כ ראינן שהתירו לו חכמים **ואין נוהג נידויו ברגל**.
רבא - מי קתני שהתירו חכמים, שמשמע שהיה היתר לכל המנודים ברגל? הא קתני התירו לו, שמיירי באדם מיוחד שאזל ופייסיה לבעל דיניה ואתי קמי דרבנן ושרי ליה, אבל למי שכבר מנודה, **נוהג נידויו ברגל**.

מסכת מועד קטן דף יד:

• מצורע מהו שינהיג צרעתו שלא יבא אל תוך המחנה ולא יגלח ברגל?

אביי - ת"ש (משנתינו) "והנזיר והמצורע העולה מטומאתו לטהרתו", הא בימי טומאתו נוהג צרעתו ברגל.
גמרא - דלמא אינו נוהג צרעתו ברגל, ולא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא בימי טומאתו דלא נהיג, אלא אפילו בעולה מטומאתו לטהרתו, שיש לגזור שאם מגלח וחייב בקרבנות, יהא משהה קרבנותיו עד יו"ט אחרון, והרי יחיד אסור להקריב קרבנותיו ברגל, קמ"ל דלא גזרינן, וא"כ אין ראייה ממשנתינו.
רבא - ת"ש והצרוע לרבות כ"ג, ודינו של כ"ג בכל השנה כשאר בני אדם ברגל, דהא כ"ג מקריב אונן ואינו אוכל, כמו שאר בני אדם ברגל שמקריבין אונן, וא"כ ראינן צרעתו נוהג ברגל כמו שנוהג בכ"ג.

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before its posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.